

Zásobování střelivem moderní armády za válečných operací.

V š e o b e c n é ú v a h y.

Zásobování střelivem v moderních válkách stalo se velmi důležitým pro značný pokrok ve výzbroji a zvláště pak rozvojem rychlopalných děl. Protože počet nových zbraní, v bitvě použitých děl a množství nutného střeliva stále vzrůstá, není už možno, aby moderní armáda, jdoucí vstříc bitvě, táhla na hipomobilních a automobilních kolonách veškeré střelivo, kterého bude potřebovati v předvídané bitvě. Z toho by vyplynulo hrozné zatarasení cest, které by vyloučilo téměř úplně možnost manévru vyššími jednotkami v záloze, a s druhé strany, i kdybychom jako na omluvu předpokládali, že bude použito jediné automobilů pro tuto dopravu, počet automobilních vozidel specialisovaných pro tuto zásobovací službu by velmi často překročil možnosti automobilní služby.

Jediné železná dráha dovoluje vždycky, kde již existuje, pro svou velmi značnou výkonnost, čeliti nutnostem tohoto problému.

Je tedy třeba, aby štáby, jejichž úkolem bude vydávati rozkazy nutné pro zásobování střelivem, dobře uměly tyto rozkazy dávat

*) Autorovi tohoto článku je redakce vděčna za jeho popud, kterým znovu dostává se tato důležitá otázka, kterou jsme se zabývali již r. 1926, na přetřes. K jejímu uskutečnění přikročeno bude v době nejbližší.

a aby měly možnost již v míru se k tomu připravovati studiem organizace zbrojní a železniční služby, rozvinuté na nejvyšší míru, aby mohly pak čeliti různým problémům, jichž řešení si vynutí zásobování střelivem moderní armády ve válce. Připraviti organizaci dopravy střeliva po železnicích a potom po cestách za válečných operací tak, aby mohly býti prováděny jednoduše, ohebně a v čase co nejkratším, to jest účel této studie.

Všeobecná situace.

Vyjdeme z této všeobecné situace: Červená armáda, shromážděná v posledních dnech května v prostoru severovýchodně od Ratiboře, překročila hranice 3. června a zdá se, že pochodovala ve všeobecném směru na Olomouc přes Opavu, zatlačujíc před sebou části modrého krytu.

Modrá armáda (6 p. divisi, 2 jezdecké brigády, armádní útvary dělostřelectvo, ženijní vojsko, letectvo a služby) se soustřeďuje v posledních dnech května v prostoru Hradec Králové—Pardubice s úkolem, buď postaviti se na odpor červeným silám, kdyby pochodovaly ve všeobecném směru na Pardubice, nebo útočiti do jejich pravého (levého) boku, jestliže se potvrdí jejich pohyb ve všeobecném směru na Olomouc—Brno.

Rozhraní mezi zápolím a pásmem modré armády:

Dvůr Králové nad Labem	}	Všechna tato místa pro modrou armádu.
N. Bydžov		
Rožďalovice		
Nymburk		
Kolín		
Kutná Hora		
Zbraslavce (jihozápadně od Kutné Hory)		
Královice		
Kamenice	}	
Neuhaus		

Přední hranice etapy modré armády:

Tok Labe od Dvora Králové až po Pardubice

Chrudim

Ždírec

Žďár Město

Vel. Meziříčí

Stan armády: Pardubice.

SV. etapy: Přelouč.

} Všechna tato místa
pro operační pásmo.

Zvláštní situace modré armády

s hlediska

- jejích komunikací,
- jejích zásob střeliva.

K a) železnice.

Modrá armáda disponuje pro své zásobování železniční sítí mezi těmito tratěmi:

Nymburk—Hradec Králové na severu,

Nymburk—Kolín—Čáslav—Jihlava na jihu.

Regulační nádraží: Nymburk (SV. regulačního komisaře).

Prostor regulačního nádraží: Nymburk—Rožďalovice—Chlumec—Kolín.

K b) Zásoby střeliva.

1. Veškeré vyšší jednotky armády, armádní dělostřelectvo v to, mají u sebe svůj jeden organický palebný průměr.

2. První záloha střeliva ve výši jednoho palebného průměru pro celou armádu (střelivo pěchotní, dělové i letecké), t. j. okolo 2.100 tun, je naloženo v 7 vlacích, průměrně každý po 300 tunách. Tyto vlaky, aby bylo zmenšeno nebezpečí při leteckém bombardování, jsou rozmístěny na několika nádražích v prostoru regulačního nádraží.

3. Ústřednímu skladu střeliva (sklad stálý), který my budeme nazývati M, umístěnému na př. v prostoru Beroun, jest svěřeno zásobování modré armády střelivem všech druhů. Tento sklad je podřízen ZVV. v Praze.

Předběžná organisace Ústředního skladu střeliva M.

Budeme předpokládati předem, že ústřední sklad střeliva M., který má zásobovati modrou armádu, jest umístěn podle těchto všeobecných úvah.

Předpokládá se, že tento sklad jest umístěn 5—6 km daleko od všech obydlených míst, aby tak byly zmenšeny následky vždy možné explose. Dále jest umístěn pod stromy, aby snáze unikl leteckému pozorování. Když toho není, musí býti velmi dobře maskován.

Má toto mužstvo:

a) mužstvo strážní, aby zajišťovalo jeho ochranu jednou pro vždy proti nepřátelským emisarům, proti letadlům nebo říditelným balonům.

b) technické mužstvo zvláště vycvičené v manipulaci se střelivem, nábojkami a s raketami.

c) pracovní mužstvo pro různé práce (nakládání a skládání).

Jeho zařízení hlavně obsahuje:

zvláštní sklady dostatečně daleko jeden od druhého pro různá třídění podle druhu střel, nábojek a raket; k těmto skladům musí býti zřízeny cesty:

normální a to:

a) trati (koleje) garážovací pro příjem muničních vlaků přicházejících z muničních továren,

b) trati (koleje) pro skládání a nakládání,

c) trati (koleje) pro sestavování muničních vlaků, určených k odeslání armádě.

Sklad M. jest ovšem spojen dobrou železnicí jednak s různými továrnami, které mu mají střelivo dodávati, jednak s železniční sítí, po níž se zásobuje modrá armáda.

Tratové velitelství, které my budeme předpokládati v Praze, řídí pohyby vlaků jednak příjíždějících z muničních továren, jednak odjíždějících k armádě.

Když jsme si alespoň zhruba rozvinuli předpokládanou organisaci, přejdeme k studiu, jak — v hrubých rysech — bude prováděno zásobování armády střelivem ze skladu M; budeme postupně zkoumati tyto věci:

1. Žádanku o střelivo před velkou bitvou.

2. Odevzdání této žádanky skladu M., který jí má vyhověti.

3. Nakládání žádaného střeliva ve skladu M. a doprava tohoto střeliva po železnici k armádě.

Žádanka armády o střelivo.

Armáda, pokud jde o střelivo, má za úkol zajistiti zásobování divisi a jednotek dělostřelectva armády, z nichž se skládá a jichž zasažení do bitvy se předvídá.

Avšak zásobovati vyšší jednotku střelivem neznamená, že se jí musí vydati veškeré střelivo, o které tato požádá, ale naopak, dáti jí jen tolik střeliva, kolik jednak bylo velitelem uznáno za nutné pro předvídaný manévr, jednak kolik vůbec je možné jí dáti se zřetelem na možnosti výroby a taktéž na možnosti dopravy po železnici a po cestách.

Tedy krátce: množství střeliva nutné pro bitvu.

Vyšší jednotka, která má právě svéši bitvu, nebude vždy potřebovati v okamžiku bitvy stejného množství střeliva. Tak divise A, při zjednávání dotyku, kdy narazí jen na krycí prvky nepřítele málo nebo vůbec nezakopané, podporované slabým dělostřelectvem, bude na př. potřebovati přibližně $\frac{1}{4}$ palebného průměru lehkého dělového střeliva a žádné střelivo pro dělostřelectvo hrubé. Dostane dovolení tedy od velitele armády, jemuž je podřízena, spotřebovati čtvrt palebného průměru lehkého děl. střeliva; tato čtvrtina palebného průměru bude ostatně vzata z organického palebného průměru.

A zase druhá divise B, zasazená proti nepříteli solidně zakopanému a disponujícímu mohutným dělostřelectvem, bude na př. na-proti tomu potřebovati dvou palebných průměrů lehkého dělového střeliva (to jest jednoho organického a jednoho doplňkového palebného průměru) a jednoho palebného průměru pro hrubé dělostřelectvo (organického).

Zásobovati divisi A bude tedy znamenati pro armádu zajistiti náhradu $\frac{1}{4}$ palebného průměru organického, kterou této divisi A bylo dovoleno spotřebovati.

Zásobovati divisi B bude též znamenati pro armádu zajistiti:

1. náhradu organického palebného průměru lehkého i hrubého dělového střeliva, který tato divise byla oprávněna spotřebovati,
2. přídavek doplňkového palebného průměru lehkého dělového střeliva.

Použitím těchto opatření, které jsou už samy sebou velmi hospodárné, jest jediné možno vyhnouti se plýtvání střelivem v bitvě.

*

Všeobecně říkajíc armáda musí míti vždy možnost:

a) nahraditi ihned — docela nebo zčásti — organický palebný průměr, který s sebou dopravují vyšší jednotky, z nichž se armáda skládá,

dát dopraviti ve vhodný okamžik a co možná nejrychleji ze zápolí palebné průměry doplňkové, jejichž spotřeba zdá se nutnou vzhledem k druhu připravované bitvy.

Abychom splnili první úkol, bude náš postup při provádění jednoduchý; poněvadž by v podobném případě armáda nemohla čekati, je tedy nevyhnutelně nutné, aby měla stále za sebou k dispozici v prostoru regulačního nádraží, z něhož se zásobuje, zálohu střeliva naloženou ve vlcích ve výši asi 1 palebného průměru (střeliva pěchotního, dělového, leteckého pro celou armádu).

Co se týká splnění druhého úkolu, t. j. eventuální přísun doplňkových palebných průměrů, je řešení této otázky choulostivější, neboť nové doplnění střeliva zde narazí na dva základní problémy:

1. jednak na možnosti výroby střeliva v zápolí,
2. jednak na možnosti dopravy, které jsou dvojí:
 doprava po železnici ze zápolí k armádě;
 doprava na cestách automobily a vozidly s koňským potahem
 v pásmu armády.

*

Není účelem této studie, abychom na tomto omezeném příkladě studovali otázku výroby válečného střeliva na národním území. Řekněme jen, aniž se s ní budeme dlouho zabývat, že má význam největší. Závisí hlavně:

na počtu továren, které mohly být mobilisovány průmyslově pro výrobu střeliva a válečného materiálu,

na surovém materiálu, který je možno dostat doma nebo nakoupiti za hranicemi,

na pracovnících (inženýrech, mistrech, řemeslnících), kteří mohli být shromážděni v těchto továrnách.

Na rozřešení hlavně těchto věcí závisí zásobování střelivem moderní armády vzhledem k spletnosti nesnází, které se objeví. Řekněme prostě, že je taková, že může ve většině případů omeziti počet palebných průměrů, které velitel armády pokládá za potřebné k provedení předvídaného manévru. To je důvodem, proč je nutno, aby armáda vyžadovala střelivo skrze ministerstvo národní obrany.

Jediné MNO. přísluší rozhodnouti, zda možnosti výroby dovolují vyhověti žádostem armády úplně nebo částečně.

*

Abychom si ustálili názory a studovali tuto otázku zásobování s důkladností, které si zaslouží, udělejme si jednoduchý předpoklad, aniž budeme bráti v úvahu — pro větší pohodlnost — jiné střelivo než dělové.

Dejme tomu, že si velitel modré armády vyžádá během operací proti červené armádě vzhledem k velké bitvě, kterou předvídá, dva palebné průměry střeliva všech druhů.

Tyto dva palebné průměry budou dodány:

1 palebný průměr z organické dotace, který mají s sebou různé jednotky dělostřelectva armády;

1 palebný průměr z pohyblivé zálohy (t. j. 7 vlaků se střelivem, které jsou umístěny v garážích regulačního nádraží).

V touž dobu musí být zajištěna náhrada těchto dvou palebných průměrů; to bude svěřeno ústřednímu skladu střeliva M. Sklad M. musí tedy naložiti a vyslati modré armádě, a to co možná nejrychleji:

dva palebné průměry, t. j.

jeden palebný průměr bude odeslán armádě na její žádanku zaslanou reg. komisaři jako náhrada organické dotace všech dělostřeleckých jednotek, které obsahuje:

jeden palebný průměr bude odeslán na regulační nádraží, aby tam tak byla obnovena pohyblivá záloha podle celkových dispozic, předvídaných pro zásobování střelivem, a to buď na žádost armády (reg. komisař) anebo HVOA.

Doprava střeliva ze skladu k armádě.

Palebný průměr modré armády, počítáme-li se zbraněmi a kusy všech ráží, které má, a k tomu s leteckým střelivem (zvláště pumami pro letecké bombardování), váží přibližně asi 2100 tun, které

potřebují pro dopravu 7 vlaků po 30 vagonech, v každém po 10 tunách, tedy celkem 210 vagonů.

S takovou značnou váhou by byla dlouhá manipulace a nakládání by bylo nesnadné, kdyby sklad M. neměl à priori k dispozici nutné prostředky (cesty, koleje) pro nakládání v dostatečném počtu vagonů a pracovníky (všechno široce počítáno). Jestliže tyto různé podmínky nejsou uskutečněny, je se co bát, že žádané střelivo nepříjde včas. Pripusťme tedy, že sklad M. je dost dobře vybaven. Postačí to? Zajisté že ne; nakládání 2100 tun střeliva je práce dlouhá a namáhavá, zvláště když jde o střelivo pro těžké dělostřelectvo a o letecké pumy.

Proto jest alespoň třeba, aby tato manipulace byla zmenšena a zhruba rozdělena.

Tu může být postupováno různě. Jedním z nejpohodlnějších a nejjednodušších způsobů je, že se předem naloží střelivo pěchotní, dělové i letecké do různých vagonů, podle druhu zbraní a ráží, o které jde. Tentýž postup bude volen pro nábojky a rakety. Dále musí být na každém vagoně pohyblivý štítek, označující přesně druh a počet dopravovaného střeliva, nábojek a raket.

Když jsou učiněna tato první opatření, jakmile přijde do skladu M. rozkaz od MNO. s označením celkového množství střeliva, které má být odesláno modré armádě, nebude mít nic víc na práci než sestavit nutné vlaky, a to na př. jednak smíšené vlaky (střelivo pěchotní, střelivo dělové lehké, hrubé a střelivo letecké), jednak vlaky se střelivem pro těžké dělostřelectvo a těžkého střeliva leteckého (pumy). Každý vlak bude obsahovat 30—50 vagonů podle výkonnosti trati, po které se doprava bude dít. Vlaky o 50 vagonech využijí plně pojízdného materiálu, ale nebude vždy možno, aby byly přijaty na nádražích, určených pro zásobování střelivem vzhledem k vždy možným technickým nesnázím, zvláště délka garážovacích a vykládacích kolejí, jichž může být v stanicích použito.

Často se nám vnutí vlaky o 30 vagonech. Řešení tohoto problému musí být vždy provedeno rychlou dohodou s regulačním nádražím nebo přeskupením vlaků na RN.*)

Vlaky již vypravené budou odeslány péčí traťového velitelství Praha na regulační nádraží Nymburk. Hlášení o jejich odjezdu, které se bude dít postupně směrem k regulačnímu nádraží, bude zasláno příslušným traťovým velitelstvím:

1. MNO. (zbrojnímu oddělení),
2. HVOA. (4. a 5. odděl.),
3. regulačnímu komisaři v Nymburku.

Posledním a důležitým opatřením, které nutno učiniti, bude zajistiti ochranu každého vlaku proti nepřátelským letadlům, která by mohla během cesty za nimi létat a pokusiti se je zničit. Proto každý vlak se střelivem musí být pod velením 1 důstojníka, který bude disponovat nutným mužstvem a materiálem (alespoň kulometry) na jeho obranu proti letadlům. Dále bude musit mít tento důstojník úplný seznam, obsahující, jaký počet a druh střel, nábojek, raket se dopravuje v každém vagonu vlaku, jemuž velí.

*) Nejlépe je mít na RN. vhodnou stanici pro přeskupení a seřaďování muničních vlaků odesílaných armádě. V našem konkrétním případě může to být prováděno na stanici V. Osek.

Odeslání žádaného druhého palebného průměru.

Udělá se, je-li to možno, za obdobných podmínek jako u prvního a to se zřetelem k nakládacím možnostem ústředního skladu M.

Odeslání střeliva z regulačního nádraží modré armády.

Sedm vlaků, první palebný průměr, který má být dodán modré armádě, přibude postupně na regulační nádraží Nymburk drahou Praha—Nymburk. Budou jen procházeti.

Regulační komisař, kterému byly oznámeny traťovým velitelstvím Praha hodiny příjezdu těchto vlaků do prostoru regulačního nádraží, dohodne se ihned se štábem moravské armády (4. odděl.), kterých nádraží bude použito k zásobování střelivem, a kdy má odeslati vlaky se střelivem po eventuálním přeskupení na nádraží vybraná takto společnou dohodou.

Bude hlásiti telegraficky armádě (štáb 4. odděl.) hodinu příjezdu každého vlaku na příslušné nádraží a zároveň, jaký okrouhlý počet střeliva různého druhu, nábojek a raket je v něm dopravován.

Armáda (štáb 4. odděl.) musí opět shromáždit a přivést co nejrychleji na místo, které je blízko každého nádraží, naznačeného pro střelivo, technický personál, pracovníky a prostředky potřebné k převozu po cestách (autokolony a event. i hipomobilní kolony).

Vykládání střeliva na nádražích pro zásobování střelivem.

Vyložené střelivo bude podle potřeby na každém nádraží:

buď složeno v okolí nádraží (od 1 do 2 km) do různých skladů podle druhu střeliva a ráže;

nebo bude odvezeno do prostorů divisi všechno neb jeho část na armádních automobilních nebo hipomobilních vozidlech, shromážděných předem u každého zásobovacího nádraží;

nebo výjimečně, pro nevyjasněnost taktické situace a vzhledem k jejímu pozdějšímu vývoji, zůstane naloženo ve vlacích.

V tomto posledním případě štáb (4. odděl.) uvědomí regulačního komisaře o tomto přechodném a výjimečném opatření a regulační komisař to hlásí HVOA. (podnáčelníku pro dopravu a zásobování). V obvyklém případě, kdy střelivo musí být vyloženo, je důležité vymeziti doby vykládání takto:

pro každý vlak s lehkým a hrubým dělovým střelivem: v zásadě 4 hodiny;

pro každý vlak střeliva pro těžké dělostřelectvo a leteckých pum od 6 nejvýše do 8 hodin.

Důstojník-velitel každého vlaku musí dostati úkol bdíti nad tím, aby stanovené doby nebyly překročeny.

Zásobovací střediska se střelivem.

V nejobyčejnějším případě, jednak vzhledem k nutnosti zbaviti co nejdříve vlaky jejich nákladů, jednak dopravit vyložené střelivo na dosah vyšších jednotek za nejlepších možných podmínek, bude nucen štáb armády (4. odděl.) zříditi zásobovací střediska se střediskem blízko divisních pásem. V každém z těchto středisk musí být střelivo roztríděno odděleně podle druhů a ráží.

Každý z těchto oddělených skladů musí býti pečlivě ukryt před leteckým pozorováním (umístění pod stromy nebo maskování). Celek těchto oddělených skladů musí také býti na dobré síti silniční, na níž ve většině případů armáda bude musit pečlivě zříditi cirkulační okruhy strážné a kontrolované četnictvem, aby odběr střeliva byl usnadněn.

Organisace a chod služby na těchto zásobovacích střediscích pro střelivo musí býti armádou prováděny dnem i nocí, aby tak co nejdříve byly vlaky vyloženy. Naproti tomu doprava střeliva v prostorech divisi bude se prováděti jen v noci.

Zkušenost dokázala, že se za těchto podmínek, s prostředky, jimiž každá divise disponuje, nesmí mysliti, že jedna divise za jednu noc naloží a odveze na místo víc než jeden palebný průměr. Chtíti víc, znamenalo by často přepočítati se.

Letecké a pěchotní střelivo.

Pěchotní střelivo bude dopravováno za obdobných podmínek, jak právě bylo vyloženo pro střelivo dělové. Pokud jde speciálně o střelivo letecké, bude arm. leteckému parku oznámena od štábu armády (4. odděl.) hodina příbyti střeliva na nádraží (jedno nebo více), která byla určena pro různé jednotky armádního letectva.

Ten se pak postará o jeho vyložení a odvezení vlastními prostředky a uloží je v blízkosti letišť, kde si je letky budou moci vyzvednouti podle rozkazů, které o tom vydá velitel letecké armády.

Z á v ě r.

Z toho, co jsme právě studovali, a ze závěrů, k nimž jsme došli, si snadno můžeme uvědomiti, že se při střední výkonnosti železnic asi takových, jako jsou ve střední Evropě, zásobování armád střední velikosti střelivem vůbec, tedy i československých armád v poli, bude moci prováděti bez zvláštních obtíží, bude-li možno je prováděti jednoduchým způsobem právě zhruba vyloženým.

Hlavní věc, když už problém zásobování byl studován, dobře rozřešen v míru, k tomu přezkoušen během praktických cvičení, kde bylo možno uvést v chod alespoň základní části tohoto systému, je předvídati nutné práce, které musí býti v každé armádě vykonány před zahájením operací, aby byl zajištěn rychlý a metodický přísun střeliva na různá operační dějiště.

Základní podmínkou, která je před všemi ostatními, je získati nutný čas k metodickému a jednoduchému provádění dopravního plánu tak, jak jej vypracovalo 4. odděl. každé armády podle operačních direktiv, které dostane každá armáda.

Proto nejdříve bude nutno, aby se v každé armádě velitel armády rozhodl dostatečně včas, aby 4. odděl. jeho štábu mělo dost času vyžádati si od HVOA nutné střelivo a dáti je dopravit do operačních prostorů divisi 1. sledu.

Bude tedy třeba v nejvšeobecnějším případě a pro každý palebný průměr, který musí býti dodán ze zápolí:

nejméně 24 hodin, aby žádanka od armády přišla do skladu M, procházejíc postupně HVOA a MNO — V některých případech bude možno, aby tato první část nutné doby byla vynechána, a to tak, že se dá armádě k dispozici přímo ve skladu M jeden doplňkový palebný průměr.

24 hodin na naložení a dopravu tohoto palebného průměru železnici ze skladu M na zásobovací nádraží armády.

24 hodin pro jeho dopravu po cestách ze zásobovacích nádraží do pásem divisi 1. sledu.

Je tedy třeba nejméně tři dny v nejpříznivějším případě od okamžiku, kdy velitel armády přijal rozhodnutí, do okamžiku, kdy vyžádané střelivo bude k dispozici divisím 1. sledu v příslušných prostorech.

To je nejkratší doba, pod níž dále nelze jíti, aniž se vydáváme nebezpečí, že se přepočítáme v okamžiku, kdy bitva bude zahájena.

To je vážná otázka, která se nám ve skutečnosti nevyhnutelně vnutí, a záleží na tom, aby si jí dobře byli vědomi jak velitel, který se rozhoduje, tak i štáb, který jeho jménem dává nutné rozkazy, aby se vyvarovali nebezpečí započítati bitvu, aniž by předem shromáždili prostředky nutné k úspěšnému pokračování v ní.

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ

V. J. Hauner:

Za zesnulým Hanušem Kuffnerem.

O svatodušní pondělí, dne 20. května, sklála mrtvice veterána mezi českými vojenskými spisovateli, Hanuše Kuffnera. Zemřel ve své vile v Starých Strašnicích, uprostřed svěží zeleně a hýřících květů své zahrady, které věnoval tolik lásky a péče, navštívil ještě několik dní předtím v plném zdraví náš Vojenský ústav, jehož po dlouhou dobu byl členem správní rady.

Hanuš Kuffner se narodil 12. ledna 1861 v Mirovicích na Písecku jako čtvrtý syn berního Jiřího Kuffnera a cítil, jako jeho starší bratr Jozef (tak se psal), touhu k povolání vojenskému, zatím co ostatní bratři vesměs studovali na universitě. Jeden z nich jest profesorem psychiatrie, druhý gymnasijsním profesorem v Roudnici, třetí farářem; Jozef a Hanuš odešli z gymnasia do kadetky a stali se rakouskými důstojníky; Jozef u dělostřelectva, Hanuš 18. srpna 1880 kadetem u 74. pěšího pluku a 1. ledna 1883 poručíkem u nově zřízeného pěšího pluku 92 v Terezíně. Ale již 30. ledna 1889 vystoupil jako nadporučík pěšího pluku 57 z armády a věnoval se úplně činnosti vojenského spisovatele, kterou, anonymně, pěstoval již jako voják.

Hanuš Kuffner byl stejně jako jeho zesnulý bratr Jozef, který rovněž vystoupil z vojenské služby — byl pak do konce života redaktorem „Národních Listů“ — nadšeným vlastencem a rakouská vojna nemohla muži, který se vždycky hrdě hlásil k svému češství, poskytnout než zklamání. Hanuš psal již za doby své aktivní vojenské činnosti články do Blažkových Vojenských Listů, prvního to českého vojenského časopisu, a zvláště do „Národní Politiky“ a „Národních Listů“ a zejména v těchto uveřejnil řadu význačných článků a návrhů na vojenské zřízení monarchie na podkladě národnostním. Byla to vlastně polemika s generály Beckem, Potiorekem a Pitreichem, kteří tvořili tehdá rakouskou armádu bez všeho zřetele ke struktuře dvojhavého a mnohojazyčného státu. Kuffner pevně zakotvil v německy psaném listě „Politik“, předchůdkyni a starší sestře nynější „Národní Politiky“, vydávané tehdy týmným družstvem a hájícím české zájmy před německým forem. Byl tam — na tehdejší dobu zvláštnost! — redaktorem vojenské rubriky a tam jsem se s ním také seznámil.